



JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 23.08.2021
Published /Yayınlanma 30.11.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Aygen, M. & Aygen, R.T. (2021). Devlet, siyaset ve organize suç örgütleri: Reis Sedat Peker örneği. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(76), 2731-2744.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2760>



Doç. Dr. Murat AYGEN

<https://orcid.org/0000-0003-4021-9675>

Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Böl., Elâzığ / TÜRKİYE



Reha Talha AYGEN

<https://orcid.org/0000-0002-5093-2979>

İstanbul Rumeli Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Ekonomi, İstanbul / TÜRKİYE

DEVLET, SİYASET VE ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTLERİ: REİS SEDAT PEKER ÖRNEĞİ

STATE, POLITICS AND ORGANIZED CRIMINAL ORGANIZATIONS: THE CASE OF REİS SEDAT PEKER

ÖZET

Organize suç örgütleri yol açtığı maddi ve sosyal zararlar bakımından ülkeler için ciddi bir tehdit olarak algılanmaktadır. Ülkemizde bu suç örgütlerinden birçok defalar sıkıntı yaşamıştır. Türkiye Cumhuriyeti bu suç örgütleriyle etkin ve yetkin mücadele etmesine rağmen bu suç örgütleri fırsatını bulduklarında yeniden organize olabilmekte ve ciddi manada vatandaşa ve devlete zarar verebilmektedir.

Ülkemizde de zaman zaman karşılaşılan organize suç örgütüyle devlet birçok kez mücadele etmesine rağmen, bu suç örgütü devletin koruması altında veya devletin birtakım yöneticileriyle girmiş oldukları kirlili ilişkiler, rüşvet ve şantaj yollarıyla bürokraside, siyasette, politikacılar arasında ciddi manada destek bulmuşlardır.

Organize suç terimi, ilk kez 1920'li yıllarda ABD'de kullanılmıştır. 1960'lı yıllarda ise "mafya" ve "organize suç örgütleri" terimleri eşanlamlı iki kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır. 1990'lı yıllar, Türkiye'de organize suçların büyüdüğü, faaliyet alanlarının genişlediği ve etkinliğinin arttığı bir dönemdir.

Bu çalışmada, Türkiye'de organize suç ve suç örgütlerinin nasıl şekillendiği, siyasilerle niçin ilişki kurulduğu, siyasal çalkantılara nasıl neden olduğu ve organize suçluluğun bir toplumda nasıl bir yapıya büründüğü, son zamanlarda çektiği videolarla gündem olan ve birçok siyasileri zan altında bırakan firari, organize suç örgütü lideri Sedat Peker üzerinden incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Organize Suç Örgütleri, Mafya, Devlet, Siyaset Kurumu.

ABSTRACT

Organized crime organizations are perceived as a serious threat to countries in terms of material and social damage they cause. Our country has experienced many problems from these criminal organizations. Although the Republic of Turkey fights these criminal organizations effectively and competently, these criminal organizations can reorganize when they find the opportunity and seriously harm the citizens and the state.

Although the state has struggled many times with the organized crime organization, which is also encountered in our country from time to time, this criminal organization has found serious support in bureaucracy, politics and among politicians, under the protection of the state or through dirty relations with some of the state's administrators, bribery and blackmail.

The term organized crime was first used in the United States in the 1920s. In the 1960s, the terms "mafia" and "organized crime organizations" began to be used as two synonymous terms. The 1990s was a period in which organized crime grew, its scope of activity expanded and its effectiveness increased in Turkey.

In this study, how organized crime and crime organizations are shaped in Turkey, why relations with politicians are established, how it causes political turmoil and how organized crime takes on a structure in a society, fugitive, organized crime, which has been on the agenda with the videos he has taken recently and has left many politicians under suspicion organization leader Sedat Peker.

Keywords: Organized Crime Organizations, Mafia, State, Political Institution.

Issue/Sayı: 76

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

1. GİRİŞ

Organize suç örgütünü kuran çete lideri ve birçok suç örgüt elmanı bu örgüte katıldıktan sonra kendilerine legal bir görüntü vererek ekonomik yönden de güçlenerek yasalara uygun davranan iş insanı gibi hareket etmekte bazı yazılı ve görsel medyanın desteğiyle ve yaptırdığı okul, fakir öğrencilere yardım, afete uğramış bölgelerde yaptığı çeşitli aynı ve nakdi yardımlar neticesinde devletin birçok kurumundan ve ülkemizde ki vakıflar tarafından madalyalar ve plaketlerle ödüllendirilip meşru bir yapılanma gibi kendilerini lanse etmekte ve kendilerine saygın iş insanı görüntüsü vermektedirler. Siyasi partilerin çeşitli organizasyonlarında boy göstererek, yapılan yerel ve genel seçimlerde taraf olarak seçimlere müdahale etmektedirler. Bazen seçime giren belediye başkanlarına ve milletvekillerine, kalabalıklar toplayarak oy ve parasal yardım yaptıkları da kamuoyunca bilinmektedir. Organize suç örgütü lideri ve mensupları işlediği suçları ve yaptığı eylemleri kısacası yasal olmayan illegal faaliyetlerini, yeraltında ve toplum dışında kalarak değil, aksine legal ve meşru bir görüntü altında toplumun bazı kesimlerinin, siyasilerin, devletin birtakım organlarının desteğiyle ve göz önünde sürdürmektedirler.

2000’li yıllara gelindiğinde ise, organize suç örgütleri çek senet tahsilâtı, devlet ihaleleri, kiralık suç, hırsızlık, zorla senet imzalatma, zorla alıkoyma, yağma, kasa hırsızlığı, oto hırsızlığı, fuhuş, göçmen kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, kadın ticareti, kaçakçılık ve kara para aklama gibi alanlarda faaliyet göstermeye başlamıştır. Ülkemizde de son zamanlarda, birçok organize suç örgütü legal yapılanmaya giderek ve bazı siyasetçileri arkalarına alarak, daha çok üst mevkilerdeki kişilerle çevre edinerek onların güç, prestij ve itibarlarından faydalanmaya çalışmış, daha çok güçlenmiş ve hatta devlet, korunması için polis görevlendirmesi bile yapmıştır.

Tüm dünyada suçların örgütsel dayanışma ile işlenmesi anlamında kullanılan organize suç kavramı 1920’li yıllarda kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde bütün toplumlar için ciddi bir tehlike oluşturan örgütlü suç, teknolojinin imkânlarını kullanmak suretiyle uluslararası kimliğe bürünerek, sınır aşan bir nitelik kazanmıştır (KOMDB 2008 Raporu, 2009: 9).

1960’lı yıllardan itibaren ise “mafya” ve “örgütlü suç” ya da “organize suç” kavramları eşanlamlı olarak kullanılmaya başlanmıştır (Baltacı, 2004: 54). Örgütlü suç ekonomisi, dünyanın sayılı devletleri kadar güçlü bir ekonomi ortaya koymaktadır (Mutlu, 2003: 403). Organize suçlar, tarihsel kökenleri çok daha gerilere uzansa da modern bir fenomen niteliğindedir (Woodiwiss, 1993:10).

Organize suç, farklı bakış açılarından doğan çeşitli tanımlara ve açıklayıcı teorilere konu olan karmaşık bir olgudur. Bundan dolayı her ülkenin organize suç olgusu, kendi sosyo-kültürel, ekonomik ve politik koşullarında ortaya çıkmakta ve gelişmektedir (Ersoy, 2005: 11).

Organize suç olgusu kriminolojik açıdan diğer suç türlerinden daha karmaşık bir görünüm sergilemektedir. Hemen hemen hiçbir suç türü, organize suçlar kadar geniş boyutluluk, karmaşıklık ve zıtlık içermez. Organize suç olgusu; sosyolojik, siyasal, ekonomik, psikolojik ve hukuki boyutları olan bir fenomen olarak ortaya çıkmakta, lokal ve günümüzde global toplumun bütününe ilgilendiren bir niteliğe bürünmektedir (Beşe, 2001: 23).

Öncelikle organize suçlara karışanlar, sürekli suç işlemek amacıyla bir araya gelmelidirler. Sonra bu kişiler yasal olmayan yollardan yasal malların elde edilmesi için organize suçlara karışmalıdırlar. Bu yüzden bu örgütler arasında iş birliği ve yapılanma büyük öneme sahiptir. Son olarak da suçlular kendi ekonomik faaliyetlerini daha rahat yürütebilmek için şiddet kullanım yöntemini seçmektedirler. Bu nedenle, bazen güvenlik güçlerine ve siyasetçilere rüşvet vermek suretiyle stratejik ve güçlü noktalara ulaşma ihtiyacını hissetmektedirler (Aydın, 2006: 6).

Organize suçlara, tarihin çok öncesinde rastlanmıştır. Günümüz de ise organize suç büyük bir sorun olarak görülmektedir. Uluslararası suç örgütleri, tüm dünyanın, ortak bir sorunudur. Organize suçlar günümüzde küresel bir tehdit olmakla birlikte, kompleks yapıları ve devlet aygıtlarına sızma özellikleriyle yerel olarak da ülkenin demokratik yapılarına ve yasal sektörlerin ekonomik gelişmelerine büyük bir engel ve tehdit oluşturmaktadır (Canpolat, 1995: 69).

Geleri’ye göre organize suç, “iki veya daha fazla kişinin gizlice bir araya gelerek iş birliği yapmak suretiyle devamlı bir şekilde kazanç sağlamak amacıyla suçların islenmesidir” (Geleri, 2003: 25). Reins’e göre organize suç örgütleri, “sürekli, bilerek ve isteyerek iş bölümü içinde olabildiğince hızlı yüksek kazançlara ulaşmak amacıyla suç isleyen fail gruplarından oluşmaktadır”. Steinke’ye göre organize suç, “ağırlıklı olarak geçimlerini sağladıkları yasadışı kazançla ulaşmak amacıyla, son derece

planlı ve iş bölümüne dayalı olarak sürekli ağır suç isleyen kişilerden oluşan grupların suç faaliyetleridir. Werner'e göre organize suç, "sürekli biçimde iş birliğine dayalı olarak birden fazla kişinin bilerek ve isteyerek birlikte faaliyet göstermesidir" (Erdem, 2001: 25-26).

Maltz'a göre; "organize suç, rüşvet ve şiddet kullanılması karmaşık bir yapı, devamlılık, disiplin, ideoloji, birden çok işletmeye sahip olma, yasal işletmeler ile karışma, belli bir törensellik gibi unsurlardan oluşmaktadır" (Fırat, 2010: S.9). Southwell ise organize suçun tarihi adlı kitabında organize suç "yasa dışı faaliyetleri ilerletmek için bir araya gelen suç grubu" olarak tanımlamaktadır (Southwell, 2009: 6).

Organize suç örgütleri, haksız kazanç elde etme amacı doğrultusunda kurulmuş bir suç şirketi gibidir. Özellikle siyasi oluşumlara, güvenlik birimlerine, yargıya ve kamunun diğer birimleri ile toplumda önemli konuma sahip kişilere nüfuz ederek onların güç ve saygınlığından faydalanırlar. Böylece her şeyden önce, etkili bir suç kovuşturmasına karşı koruma sağlamak ve mücadeleyi olabildiğince engellemek veya önceden tedbir alarak bertaraf etmek isterler (KOMDB 2002 Raporu, 2003: 91).

Organize suça ilişkin yapılan tanımlara bakıldığında, organize suçun ekonomik şartlarla da doğrudan ilişkili olduğu hususu ortak bir vurgu olarak öne çıktığı dikkat çekmektedir. Ancak sosyo-psikolojik bir fenomen olan organize suç olgusunun sosyo-politik kimliği de unutulmamalıdır. Öyle ki, bu suçları irdelerken suçu ortaya çıkaran sosyolojik, tarihsel ve siyasal nedenlerin; toplumsal yapı, sosyal tarih ve tarihsel süreçlerin; ekonomik, hukuki ve siyasal sistemin kusurları ile yozlaşma unsurlarının; demokrasinin isleyişindeki olumsuzlukların önemli bir yeri olduğu görülmektedir (Beşe, 2001: 23- 24).

Organize suç örgütleri, önüne çıkan yasal ve bürokratik problemleri çözmek amacıyla başta yasama organı olmak üzere devletin önemli kurumlarında kendi çıkarını koruyup kollayacak elemanlarla iş birliği yapma eğilimindedir (Beşe, 2001: 32). Organize suç örgütlerini diğer suç türlerinden ayıran en önemli fark Partito ilişkisidir. Bu ilişkiler ağında; güvenlik görevlileri, politikacılar, bürokratlar, çeşitli mesleklerden seçkinler, yüksek finansörler, borsa spekülâtörleri, adalet mekanizmasındakiler ve tanınmış devlet adamları bulunabilir (Ayдын, 2006: 27).

Organize suç örgütleri, yapılanma sürecinden hemen sonra güçlerini etkinleştirmek için yüksek bürokrasi, güvenlik güçleri ve siyasal çevreye yakınlık anlamında, partito ilişkiler kurmaya çalışmakta ve bu sayede işleyen ilişkiler ağı sayesinde profesyonel bir yapılanmaya girmektedirler (Fırat, 2015:960)

Örgütlü suç, inanılmaz boyuttaki mali, iktisadi hayatı, toplum düzenini, kamu yönetimini ve yasal düzeni gizlice etkiler. Bazı durumlarda politikacılara kendi yasa ve değerlerini dayatır. Bu yolla yavaş yavaş hukukun bağımsızlığı, siyasal çalışmanın inanırlılığı ve giderek hukuk devletinin koruyucu yanı kaybolur. Böylece kokuşmuşluk ve yozlaşma kabul edilir olgular olmaya başlar (Ziegler, 1998: 19).

Ülkemizde organize suçların ortaya çıkmasında ve yaygınlaşmasında; ekonomik yapılarındaki istikrarsızlık, yüksek enflasyon ve para piyasalarındaki yapay iniş ve çıkışlar, ülke yönetiminde kısa süreli siyasi otorite boşlukları, çıkarılan yasaların yeterince uygulanmaması, bürokratik ve siyasal alandaki kollayıcı unsurların varlığı, yıllardır süren terör, kent yapılarının çözülmesi ve kentlerin aşırı kalabalıklaşması, artan kentsel gerilim, değerler alanında yaşanan köklü dönüşümler, kabadayılık kültürü, ciddi rant alanlarının varlığı, kolaycıl yollardan yükselme ve zenginleşme teamülleri, liberalleşme eğilimleri ve yanlış özelleştirme politikaları gibi çok sayıda faktör önemli bir yer tutmaktadır (Fırat, 2010: II).

2. REİS SEDAT PEKER

Reis Sedat Peker, son günlerin en çok konuşulan isim olarak kayıtlara geçmiştir. Kimi onu Susurluk'la, kimi Öztürkler gecesiyile, kimi Kelebek ve Ergenekon dosyalarıyla tanıdı. Hakkındaki şiddet iddialarına rağmen adına şarkılar yazılarak, bakanlarla, generallerle, iş insanlarıyla, gazetecilerle, televizyoncularla, sanatçılarla ve futbolcularla fotoğraf verdi. Gençliği, yükselişi ve son dönemde yaşanan gelişmeler nelerdir merak edilerek çok geniş bir taraftar tarafından ilgiyle izlenmiş ve yayınladığı videoların bir sonrakini izlemek için toplumun büyük bir kesimi tarafından günlerce beklenilmiştir. Aralarında gençlerin ve siyasilerinde bulunduğu halkın büyük çoğunluğu tarafından bir sonraki videoda ne tür iddialar olacağı ve kimlerin hedef alınacağı yönünde beklenti içinde bırakılmıştır.

Peker, Kafkas asıllı bir ailenin oğlu olarak 26 Haziran 1971'de Adapazarı, Sakarya'da dünyaya geldi. Ailesi, 93 Harbi'nde Rusların Kafkaslarda tam hâkimiyet sağlaması ve yerli halka göç etmeleri için baskı yapması üzerine önce Batum'a, sonra Anadolu topraklarına göç etmek zorunda kalmıştır. Anadolu

üzerinden önce Rize'ye, sonra Adapazarı'na göçmüş ailesinin başta Rize ve Trabzon olmak üzere Elâzığ, Erzurum ve Artvin'de akrabaları bulunur (URL-1).

2.1. Yaptığı Yardımlar ve Sosyal Faaliyetleri

Kocaeli Spastik Engelliler Derneği ve Erken Doğan Çocukları Yaşatma Derneği gibi kuruluşlara yaptığı yardımlarla gündeme gelmiştir (URL-2)

9 Mart 2015'te Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon ve Eğitim Vakfının (ZEREV) TİM Center'da organize ettiği Yılın En İyileri Ödül Töreni'nde Sedat Peker'e yaptığı yardımlardan dolayı En Hayırsever İş Adamı ve Yaşam Boyu Onur Ödülü verildi (URL-3).

4 Nisan 2015'te Memleketçi Sanayici ve İş Adamları Derneği (MİSİAD) İzmir şubesinin açılışına onursal başkan sıfatıyla katılmıştır (URL-4).

Organize suç örgütü yöneticiliği suçlamasıyla hakkında yakalama kararı çıkarılan Sedat Peker'in Türkiye'deki grubuna yönelik soruşturma kapsamında çektiği videolarda, "başkanı" dediği MİSİAD Başkanı Feridun Öncel de vardı. Gözaltına alınan Feridun Öncel 11 Haziran 2021 günü serbest bırakıldı. Sosyal medya hesabından bir paylaşımında bulunarak, "Gönül dostlarım, kurulan bir kumpas ve iftira daha yıkıldı. Dostlarımın adım geçtiği yerde bu yaşama kadar başlarını önlerine eğdirmedim, bundan sonrada eğdirmem ilginize, dualarınıza, teşekkür ediyorum" mesajını paylaştı (URL-38). 2021 yıllarında yaptığı açıklamalar sonunda Misiad (Memleketçi Sanayici İş Adamları Derneği) genel başkanı Feridun Öncel'in ismi Peker'in çektiği videolarda adı geçtiği için iki defa gözaltına alınmış ancak yapılan soruşturmalar neticesinde hiçbir suç isnat edilemeyen ve sadece arkadaşlık hukuku bulunduğundan dolayı serbest bırakılmıştır.

Sedat Peker'in yaptığı yardımlar zaman zaman basına yansımaktadır. Bunların arasında Suriye Türkmenlerine dört tır gıda malzemesi yardımı ve Türkmen Dağı Tugaylarına iki tır telsiz, laptop, fotoğraf makinesi ve insansız hava aracı ve 10 adet 4x4 lüks arazi aracı yollanması da vardır (URL-5). Yıllar önce Çeçenler'e yardım ettiğini ancak Rus hükümetinin baskısı ile bu yardımlarının engellendiğini belirtmiştir (URL-6).

2.2. Mal Varlığı

Sedat Peker'in mal varlığı ile ilgili çeşitli spekülasyonlar bulunmaktadır. Peker'in de tutuklu sanık olduğu Ergenekon Davaları sorgulaması esnasında Peker, astronomik mal varlığı ile dikkat çekmiştir. 2011 yılında Ergenekon Davalarında organize suç örgütü mensupluğundan yargılanan Bedirhan Şinal, Sedat Peker'in 3 milyar dolar mal varlığına sahip olduğunu iddia etmiştir. Peker mahkemede bu iddiaları reddedip tek mal varlığının, mevcut İstanbul Kartal Adliyesinin bulunduğu arsa olduğunu ve devletin bu arsayı kendisinden 20 milyon dolara satın aldığını açıklamıştır (URL-7).

2.3. Aldığı Ödüller

11 Mart 2015 tarihinde, zihinsel engelliler rehabilitasyon ve eğitim vakfının TİM Center'da düzenlediği yılın en iyileri ödül töreninde Sedat Peker'e yaptığı yardımlardan dolayı en hayırsever iş adamı ve yaşam boyu onur ödülü verildi (URL-8).

30 Kasım 2015 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde düzenlenen Dünya Karapapak Türkleri 1. Kurultayı ve kültür etkinliklerinde kendisine Türklük hakanı ünvanı verildi (URL-9). 4 Mayıs 2016 tarihinde Lütfi Kırdar kongre merkezinde yapılan Türkiye gençlik ödülleri en iyi iş adamı ödülünü aldı (URL-10).

Sedat Peker hakkında birçok şarkı ve türkü bestelenmiş ve hakkında kitaplar yazılmıştır. Bu şarkılar; Kadıköy Acil, "Bir Umuttur Yaşamak", İsmail Türüt, "Reis, İsmail Türüt, "Adam Var Adam Gibi", Gökhan Özen, "Mangal Yürekli Adam", Yusuf Saral, "Reis'im", Herem, "Herem", Adem Demir, "Kafkasya Kartalı", Zeki Balcı, "Reis", Bazor, "Güzel Günler", Burak Öksüzoğlu, "Bir Umuttur Yaşamak" gibi şarkılar ve türkülerdir.

Hakkında yazılan kitaplar ise; "Aynadaki Reis" Saygı Öztürk, "Son Babalar (Yeraltı Dünyasında Değişen Yapı, Değişen Kimlikler)" Saygı Öztürk, "Babalar Koşuşu" İsmail Oğuz, "Jitem'i Ben Kurdum" Arif Doğan, "Kafkasyalı (Kayıp Ülkenin, Kayıp İnsanları)" Muhammet Emin Tokcan, "Kayıp Bozkurtlar" Tuncer Günay, "Kırlı Kramponlar" Ecevit Kılıç, "Mafya İmparatorluğu" Hakan Türk, "Sedat Peker Kimdir?" Hakan Türk, "Sedat Peker'in Gerçek Hayatı" Hakan Türk, "Sedat Peker" Çınar Özkan, "Geçmişten Günümüze Kabadayılar" Çınar Özkan, "Derin Abiler (A. Çatlı, K. Eken, M. Eymür

Yeşil, S. Peker ve Diğerleri Hakkında Bilmediklerimiz)” Necdet Pekmezci, “Hedefteki Adam Sedat Peker” Mehmet Özdemir, adlı yazarlara ait olan kitaplardır (URL-11).

Suç örgütleri ekonomik, politik, ticari sahaların yanında sanat çevrelerinde de etkili olabilmektedir. Hayatlarının, yaşantılarının, bağlantılarının ve yaptığı işlerin bazı dizi, film ve kitaplara konu olması gençler arasında ilgiyle izlenmekte, gençler tarafından örnek alınmakta ve bu suç örgütlerine merak sarılmaktadır. Kendilerine sağladığı güç, kudret ve etki ile dizi oyunculuğundan, şarkıcı ve türkücü olmak isteyenler arasında da ulaşılmak istenen ve kendilerine referans olması için yardım isteyenler de olmaktadır.

Yirmi ikili yaşlarında özel eğitim kurumlarına sahip olan Peker, suça eğilimli öğrenciler yetiştirdiği propagandaları yapılması üzerine bu işi bıraktı. Yakın akrabalarından aldığı finansal destek ile Bulgaristan'da kerestecilik işine girişti. Aynı zamanda 2002'de katıldığı Kırmızı Işık programında reklamcılık ve emlakçılık yaptığını da Akif Beki'ye anlatmıştır (URL-12).

Reis Sedat Peker, Türk mafya lideri ve iş insanıdır. Organize suç örgütü kurma suçlamasıyla hüküm giymiştir (URL-13).

Adnan Bulut'un 27 Ekim 2016'daki yılındaki iddiasına göre isminin başına "Reis" kelimesini ekleterek ismini "Reis Sedat Peker" olarak değiştirmiştir (URL-14).

26 Mayıs 2021 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan açıklamada Sedat Peker ile ilgili yakalama kararında geçen Reis Sedat Peker isminin Merkezi Nüfus İdare Sistemi üzerinden alındığı, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından herhangi bir ilave yapılmadığı belirtildi (URL-15).

Pan-Türkizm temelli politik görüşleri sebebiyle birçok vatansever milliyetçi çevreler arasında pek çok destekçisi bulunur (URL-16).

Son zamanlarda YouTube'dan başbakanlar, eski ve yeni milletvekilleri, gazeteciler, belediye başkanları, iş insanları hakkında yayınladığı tiwitter, fecebok, yazılı ve görsel medya organlarında ki videolar ile Türkiye'de ve kısmen dünyada gündem olmuştur.

Doksanlı senelerde Türkiye'de artan nitelikli mafya oluşumlarının içerisinde yer alması suçlaması ile yargılandı, 1997 ve 1998'de ise çete kurmak suçlaması ile yargılandığı davalarda mahkeme görevsizlik kararı verdi (URL-17).

12 Mart 2005'te Kelebek Operasyonu kapsamında tutuklandı ve 31 Ocak 2007'de İstanbul 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucunda alınan kararda "çıkartma amaçlı suç örgütü kurmak ve yönetmek", "hürriyetinden yoksun bırakmak" ve "evrakta sahtecilik" gibi suçlardan dolayı toplam 14 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına çarptırıldı (URL-18). 21. Ağır Ceza Mahkemesi'nin uzun tutukluluk süreleri göz önünde bulundurularak cezasının 10 yıldan 5 yıla inmesiyle tahliye edildi (URL-19).

2.4. Emniyet KOM Dairenin Organize Suç Liderleri Raporu

Polis teşkilatı bünyesindeki Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi (KOM Dairesi), Antalya'da 2021 Mart'ta bünyesindeki tüm birimlerin suç ve suçlularla mücadelesini belirleyip uygulamaya koyacağı esasları belirlemek amacıyla özel gündemli toplantılar dizisi gerçekleştirdi. Toplantıların açılış konuşmasını İçişleri Bakanı Süleyman Soylu yaptı. Toplantılar sonucunda Türkiye'deki organize suç örgütleri hakkında bazı sayısal veriler paylaşıldı. Bu verilere göre Sedat Peker, 253 adamıyla Türkiye'deki üçüncü büyük organize suç örgütü lideri olarak belirlendi. Raporla Alaattin Çakıcı 428 adamıyla birinci, Sedat Şahin (Şahinler) 257 adamıyla Türkiye'nin en büyük ikinci büyük suç örgütü lideri olarak verildi (URL-20).

2.5. Hapishane Hayatı ve Suç İddiaları

Peker, ilk kez on yedi yaşında hapishane ile tanışmıştır. Genç yaşta hapis yatmasından dolayı çevresi tarafından Reis diye hitap edilirdi. Peker daha sonra mahkeme kararı ile adının basına Reis ismi ekleterek adını Reis Sedat Peker yaptı (URL-21).

1990'da ortağı Bülent Kılıç ile kurduğu bir otomobil bakım firmasının servisinin dolandırılmasından sonra ortağından ayrılmış Peker, yasadışı örgüt kurarak birçok suça karışmıştı. 1997'de Rize'de kaçakçı Abdullah Topçu'yu öldürmek suçundan savcı karşısına çıkmış ve serbest bırakılmış Peker'in iki adamı aynı davadan müebbet hapse mahkûm olmuştur. "Tehditle tahsilat yapmak", "zorla alıkoymak", "adam öldürmeye azmettirmek" ve benzeri suçlardan yedi ay boyunca aranan Peker, teslim olacağını bildirerek 19 Ağustos 1998'de Romanya'dan Türkiye'ye geldi. Eylül 1998'de Peker ve adamları hakkında yedi

buçuk seneye kadar hapis istemiyle dava açıldı. On iki sanıkla birlikte çete oluşturmak suçundan yargılandığı davada, 24 Mayıs 1999'da tahliye edildi. Sekiz ay ve yirmi dokuz gün hapistede tutuldu.

12 Mart 2005'te İstanbul Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü tarafından yapılmış Kelebek Operasyonu kapsamında tutuklandı. İstanbul 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen dava 31 Ocak 2007'de karara bağlandı ve 14 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına çarptırıldı. Peker ayrıca "örgüt kurma", "tehdit", "iş yeri kurşunlama", "yaralama", "hürriyeti tahdit", "yağma" ve "sahte kimlik kullanma" gibi iddialar ile İzmir 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Ergenekon davalarında "silahlı terör örgütü kurma" suçuyla yargılandı. Kelebek Operasyonu davasının bozulan bölümü yeniden karara bağlandı ve Sedat Peker'e 1 yıl 3 ay hapis cezası verildi. Böylece hükümlü olduğu süreye 1 yıl 3 ay daha eklendi (URL-24).

5 Ağustos 2013'te İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından karara bağlanan Ergenekon davasında Sedat Peker'e 10 yıl hapis cezası verildi (URL-23).

10 Mart 2014'te özel yetkili mahkemelerin kararlarına ilişkin yasa değişikliği ve tutukluluk süresi beş yılı aştığı için mevzuat gereği tahliye edildi.

3. SİYASET VE SEDAT PEKER

2002 yılında ozturkler.com isimli Turancı bir site oluşturmuş, bunun tanıtımı için ülkenin ileri gelen politikacı, sanatçı ve iş adamlarını toplayarak bir tanıtım düzenlemiştir (URL-22).

3.1. Barış Akademisyenlerine Tehdit

Peker, 13 Ocak 2016'da geniş katılımlı bir konuşmasında Barış İçin Akademisyenler bildirisini imzalayan akademisyenlerin katledileceğini söyledi (URL-25).

2015-2016 Şırnak çatışmalarında yaşanan olaylar hakkında 10 Ocak 2016'da yayınlanan Barış İçin Akademisyenler Bildirisi üzerine, Sedat Peker karşı bildiri yayımlamıştır. Bildirisinde tehdit içerikli bir üslup ve nefret dilini kullanmış, akademisyenleri ölümlerle tehdit etmiştir. Yazısında, "Oluk oluk kanlarınızı akıtacağız ve akan kanlarınızla duş alacağız." diyerek bildiriye imza atan akademisyenleri tehdit eden Sedat Peker hakkında aynı gün CHP, HDP, Özgürlükçü Hukukçular Derneği ve pek çok gazeteci tepki gösterdi (URL-26).

Ertesi gün yine bu derneğin savcılığa suç duyurusunda bulunmasıyla Peker hakkında soruşturma açıldı. Bu açıklamalarından sonra yargılandı ancak Temmuz 2018'de beraat etti. Daha sonra çektiği 2021 videolarında bu akademisyenlerden özür dileyecek şekilde açıklamalarda bulunarak ifadelerinin yanlış anlaşıldığını söyleyecektir.

Türkiye'deki 15 Temmuz olayından iki hafta sonra Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik desteğini açıkladı. Peker, birkaç yıldır YouTube'da çeşitli siyasi konular hakkında yorum yaptığı bir video-blog yazarıdır (URL-27).

3.2. Yurt Dışına Kaçmasına Giden Süreç (2018-2019)

12 Mart 2005'te Ergenekon davasından 9 yıl hapis cezası yatan Sedat Peker, 10 Mart 2014'te tahliye edildi (URL-28). Cezaevinden çıktıktan sonra 5 yıl boyunca iş insanı olarak çalışmalarını sürdürdü (URL-29).

30 Kasım 2019'da yurt dışına kaçtı. Neden yurt dışına kaçtığı yönünde çeşitli ve farklı iddialar bulunmaktadır. Kendisine göre Hukuk Fakültesi okumak için Makedonya'ya gittiğini belirtmektedir. Ancak sonra ki gelişmeler ise bunun tersi olduğunu ve yurt dışına bilerek kaçtığı yönünde şüpheler bulunmaktadır. Devletin kendisini korumak için görevlendirdiği koruma polisiyle yurt dışına çıktığı bilinmektedir. Muhtemelen kendisi hakkında soruşturma açılacağını ve tutuklama çıkabileceği yönünde önceden haber aldığı yöndeki kanaat daha ağır basmaktadır. Çünkü geri döneceğini ve devletin içinde bir kısım yöneticiler tarafından bunun sağlanacağını tahmin etmekteydi.

T24 haber sitesinde köşe yazarı olan eski polis muhabiri Tolga Şardan'a göre olaylar, 2019 yılında yaşanan bir alacak verecek meselesi ile başladı (URL-30). Emniyet kayıtlarına göre, 2019'da iki iş insanı arasında ticari bir anlaşmazlık çıkıp taraflardan birisi Sedat Peker'i devreye soktu. Devreye giren Peker, karşı iş insanından yüklü miktarda para talep etti. Bu talep karşısında iş insanı İstanbul Adalet Sarayına gidip Peker'den şikâyetçi oldu. Böylelikle 2014'ten sonra ilk defa 2019'da Sedat Peker hakkında organize suç örgütü liderliği iddiasıyla yeni bir soruşturma açıldı. Belli bir süreçten sonra Peker'den şikâyetçi olan iş insanı, borcunu karşı tarafa ödeyip şikâyetinden vazgeçti. Ancak savcılık dosyayı kapatmayıp

dosya üzerinden çalışmaya devam etti. İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının, İstanbul Emniyeti Organize Suçlarla Mücadele Şubesi'ni yetkilendirdiği süreçte Peker'le ilgili başka olayların delillerine ulaştı (URL-30).

Independent gazetesine göre ise ilk soruşturma bir şikâyet ile başladı. Gelen şikâyeti değerlendiren emniyet mensupları 17 Eylül 2018 - 14 Haziran 2019 tarihleri arasında 10 ay boyunca Peker ve adamlarını teknik takibe aldı. Yaklaşık 19 ay devam eden soruşturma kapsamında 9 Nisan 2021 tarihinde Peker ve adamlarına bir operasyon düzenlendi. Gözaltına alınan 61 şüpheliden 10'u tutuklanarak cezaevine gönderildi. Dinlenmeler ve çalışmalar sonucu hazırlanan ve yargı makamlarının talebine rağmen kendilerine ulaştırılmayan dosya ve fezleke, ancak 17 Nisan 2021 tarihinde savcılığa teslim edildi. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı dosyanın kendilerine ulaşmasının ardından 15 Mayıs 2021 tarihinde Sedat Peker hakkında kırmızı bülten talep etti (URL-31).

Peker ve adamlarına yönelik bir diğer dosya ise Bursa'da açıldı. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun TRT yayınında "Köfteci Yusuf'a çökeceklerdi" diye anlattığı dosya Köfteci Yusuf olarak bilinen iş adamı Yusuf Akkaş'ın 24 Aralık 2019 tarihli şikâyeti üzerine açıldı. 25 Aralık'ta emniyetin başsavcılığı bilgilendirmesiyle Peker ve adamları hakkında başka bir soruşturma başladı. Soruşturma kapsamında 2020 Temmuz ayında düzenlenen operasyonda 18 kişi gözaltına alındı. Peker yurtdışına çıktıktan sonra gerçekleştirilen operasyonda gözaltına alınan şüphelilerden 9'u tutukladı. Bursa soruşturmasında Sedat Peker ve Erhan Kılıç ilişkisine dair şüphe ortaya çıkınca savcılık resen soruşturmayı genişletti. Dinleme ve elektronik izlemeyi içeren kapsamlı siber raporu ise Sedat Peker yurtdışına kaçtıktan 15 ay sonra 2021 Şubat ayında savcılığa intikal ettirildi (URL-32).

2020'nin başında Sedat Peker'in yurt dışına kaçtığına dair artan söylemlere karşın Peker, 3 Şubat 2020 tarihinde resmî Instagram hesabında iki aydır Balkan coğrafyasında olduğunu, şu anda ise Karadağ'da ikamet edip üniversite eğitimi için bu ülkede kaldığını söyledi. Bu yazılı açıklamasından sonra Sedat Peker sosyal medya hesaplarından bir dizi video açıklaması yaptı.

3.3. Olayların Başlaması 18 Ocak 2021 Balkanlardan Sınır Dışı Edilmesi

Sedat Peker, 18 Ocak 2021'de Kuzey Makedonya'nın Üsküp kentinde ikameti kötüye kullanmak nedeniyle tutuklandı ve Kosova üzerinden Türkiye'ye sınır dışı edildi (URL-33). Ancak Türkiye'ye gelmeyi önce Fas'a sonra Dubai'ye kaçtı (URL-34). Peker 2 Mayıs 2021 açıklamalarında ise sınır dışı edilmediğini, vize süresi dolduğu için balkan ülkelerini terk ettiğini söyledi (URL-35).

3.4. 9 Nisan 2021 Operasyonları, Devlet, Siyaset ve Mafya

9 Nisan 2021 tarihinde İstanbul'da Sedat Peker ve suç örgütüne yönelik 5 ilde eş zamanlı operasyon düzenlendi (URL-36). İstanbul'un yanı sıra Ankara, Kocaeli, Trabzon ve Hatay'da düzenlenen operasyonlarda çok sayıda şüpheli gözaltına alındı fakat Sedat Peker'in yurt dışında bulunduğu ifade edildi. Operasyon kapsamında Sedat Peker'in Beykoz'daki villasında polis ekipleri arama başlattı. Avukatı yaptığı açıklamada Sedat Peker'in bir buçuk yıldan beri yurt dışında olduğunu belirtti (URL-37).

9 Mayıs 2021 tarihinde Sedat Peker, kendisine yönelik operasyonlar sonrası başlattığı video serisinin üçüncüsünü yayınlamaya Dubai'de bulunduğunu ifşa etti ve Türkiye'ye dönmeyeceğini söyledi (URL-39).

3.5. Peker İçin Siyasilerden Açıklamalar

Organize suç örgütü kurmak suçlamasıyla aranan ve yurtdışında bulunan Sedat Peker, yayınladığı videolarda aralarında siyasetçilerin, iş insanlarının, askerlerin, gazetecilerin, devlet görevlerinin, eski ve yeni bakanların da aralarında bulunduğu pek çok kişi hakkında çeşitli iddialarda bulundu.

Sedat Peker'in videoları için Türk siyasetinin önde gelen isimlerinden açıklamalar geldi. CHP Genel başkanı Kemal Kılıçdaroğlu; Devleti yönetememe. Bazı çevrelere teslim olma. Değişik mafya örgütleri var Türkiye'de, bunlar zaman zaman bir araya geliyorlar, zaman zaman da çatışma içindeler. Sedat Peker, yurt dışına giderken bunlar ne kadar suçlu olup olmadığını bilmiyorlar mıydı? Biliyorlardı. Pasaport verildi mi? Verildi. Gönderildi mi? Gönderildi (URL-40). Diyerek bazı devlet görevlilerini ve hükümeti organize suç örgütlerine yardım yapmakla suçladı.

İyi Parti genel başkanı Meral Akşener ise, iddialar çok vahim. Ortaya çıkanlar tam bir rezalet. Bu iç içe geçmişlik, hele kokain meselesi. Bir devletin derini, sığı olmaz. Devlet devlettir, kanundur, hukuktur,

demokrasidir, kurumdur kurallardır (URL-41). Açıklamasında bulunarak devletin mafya örgütleriyle iç içe olduğunu söylemiştir.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Sedat Peker'in videolarından sonra iki açıklama yaptı. 9 Mayıs 2021'de Kemal Kılıçdaroğlu'nun Sedat Peker açıklamalarına ithafen, "Bir ülkede ana muhalefet partisi genel başkanı, kırmızı bülten talep edilen organize suç örgütü yöneticisinin, güvenlik güçlerimize yönelik iftira ve akla sığmayan ithamlarına sığınarak siyaset yapar mı? Acizlik, çürümüşlük..." söyleminde bulundu. 11 Mayıs 2021'de, Cumhuriyet gazetesinin Jandarma genel komutanı Arif Çetin'in Mehmet Ağar ile beraber çektiği fotoğrafın haberi üzerine Süleyman Soylu resmî Twitter hesabında şu açıklamayı yaptı: "Bir mafya pisliğinin hezeyanlarıyla terörle mücadele tarihimizin en şanlı komutanına çamur atan Cumhuriyet gazetesi; sizin tarihiniz derin, kirli ve karanlık ilişkiler tarihidir (URL-42). Sözleriyle açıklamalarda bulunarak, organize suç örgütünün açıklamalarının devletimizin terörle mücadelesine gölge düşürdüğünü ifade etmiştir.

MHP genel başkanı Devlet Bahçeli ise direkt Sedat Peker yerine, Sedat Peker açıklaması yapan muhalefet liderlerine atıfta bulundu. 11 Mayıs 2021 tarihinde şu açıklamayı yaptı: "Asıl mafya, asıl kanun kaçağı, asıl millet düşmanı terör örgütleriyle el ele verenlerin bu kapsamda ne konuşmaya yüzleri ne de insan çıkacak hâlleri vardır. Cumhuriyet İttifakı'nı mafya ile ananlar bozuk maya ve mizaçlarına boyun eğmişlerdir. Türkiye'de çetelerin hükmü bitmiştir. Hukukun üstünlüğü varken mafyanın varlığı düşünülemeyecektir. Türkiye'de mafya düzeni değil, milletin egemenliği hakimdir (URL-43). MHP grup toplantısında yapmış olduğu konuşmada iddiaların odağında olan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya sahip çıkarak destek veren Bahçeli, "Kim demiş Sayın Soylu yalnız diye? Hakkında ne söylenirse söylensin, hayasız tezvirlara aldırış etmemiz mümkün değildir. İtibar suikastını kabul etmiyoruz" dedi (URL-50).

4. YAKALAMA KARARI VE SONA GİDEN SÜREÇ

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2021/100993 numaralı dosyası üzerinden yürütülmekte olan soruşturma kapsamında Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği 26/05/2021 tarih ve 2021/6114 sayılı kararıyla derhal yakalanmasına karar vererek Reis Sedat Peker hakkında yakalama emri düzenlemiştir (URL-44).

4.1. Sedat Peker'in Emniyet ve Yargı Süreci

17 Eylül 2018 - 14 Haziran 2019 İstanbul'da şikayet üzerine Peker ve adamları dinlenmeye başlandı.

30 Kasım 2019: Sedat Peker yurtdışına çıktı.

25 Aralık 2019: Emniyetin başsavcılığı bilgilendirmesiyle Peker ve adamları hakkında Bursa'da Köfteci Yusuf'un sahibi Yusuf Akkaş'ın şikayetiyle soruşturma başlatıldı. 2020 Temmuz ayında gerçekleştirilen operasyonda gözaltına alınan şüphelilerden 9'u tutuklandı.

İstanbul merkezli olarak 9 Nisan 2021 tarihinde Peker ve adamlarına gerçekleştirilen operasyonda 61 şüpheli gözaltına alındı. Adliyeye sevk edilen şüphelilerden 10'u tutuklandı. Tüm dosya 17 Nisan 2021 tarihinde Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'na teslim edildi.

15 Mayıs 2021 tarihinde Sedat Peker hakkında kırmızı bülten talep edildi.

26 Mayıs 2021 tarihinde Sedat Peker hakkında yakalama kararı verildi (URL-45).

Sedat Peker 2 Mayıs'tan beri yayınladığı videolarda pek çok isme ve kuruma yönelik suçlamalarda bulundu. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar, Demirören grubu, SADAT savunma danışmanlık şirketi ve bazı iş adamlarına yönelik açıklamaları olmuştur. Bazı iddiaları görevden alınmalara ve istifalara neden oldu fakat işin yargı boyutunda ciddi bir soruşturma başlatılmadı. Fakat hukuk boyutuna bakıldığında yalnızca bir soruşturma açıldı. Bu da Atilla Peker'in 1996 yılında Korkut Eken ile birlikte gazeteci Kutlu Adalı'yı öldürmek için aradığı iddiasına yönelikti. Ancak soruşturma açılmasının nedeni Atilla Peker'in kendisini savcılara ihbar etmesi neticesinde gerçekleşmiştir.

Bu iddialar bazı kurumlarda görev değişikliklerine sebep oldu. Örneğin Peker'in gündeme getirdiği Yalıkavak Marina'nın Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ağar, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun "Ben olsam 48 saat içinde (görevi) bırakırım" açıklaması sonrası istifa etti. Benzer şekilde gazeteci Veyis Ateş'in yurtdışında bulunan Sezgin Baran Korkmaz'ın otelinde ücretsiz kaldığı iddiası ve sonrasında dile getirilenler, Ateş'in istifasını getirdi.

Emekli Cumhuriyet savcısı Nadi Türkarlan, "Savcılar yılların teamülü gereği bu tip iddiaları ihbar kabul edip harekete geçmezler. Burada görev başsavcılara düşer. Başsavcıların Cumhuriyet savcılarını görevlendirilmeleri gerekir" ifadelerini kullandı. Türkarlan bunun neden mümkün olmadığı sorusuna, "Yargı siyasetin güdümü altında. Savcıların harekete geçebilmeleri için bağımsız olmaları lazım" diyerek, Bakanları soruşturma yetkisinin ise yalnızca Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) ait olduğunu, Cumhuriyet savcılarının ellerinde bakanlar hakkında belge olduğu takdirde fezleke hazırlayarak TBMM'ye göndermeleri gerektiğini ve ayrıca Peker'in hakim ve savcılarla ilgili dile getirdiği iddialara yönelik Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) da disiplin incelemesi başlatması gerektiğini ifade etti.

Halkın Kurtuluş Partisi avukatı Doğan Erkan ise; iddialarla ilgili üç ayrı suç duyurusunda bulduklarını belirterek, ayrıca Türkiye'nin paydaşı olduğu Birleşmiş Milletler'in Minnesota Protokolü'nün bu durumda devreye girmesi gerektiğini ifade etti. 2016'da son şeklini alan Protokol'ün ismi Türkçeye 'Potansiyel Yasadışı Ölümün Soruşturulmasına İlişkin Minnesota Protokolü' şeklinde çevrilebiliyor. İçerisinde devlet eliyle ya da devletin ihmaliyle gerçekleştiği şüphesi olan ölümlerde protokolün uygulanması gerektiği yazıyor. Böyle bir durumda, duyurular da dahil olmak üzere, farklı kaynaklardan gelen delillerin değerlendirilmesi gerektiği belirtiliyor. Erkan, protokolün yukarıdaki bölümlerinin Uğur Mumcu ve Yeldana Kahraman cinayetleri için geçerli olduğunu dile getirdi. "Protokol gereği TBMM'de bağımsız bir soruşturma komisyonu kurulmalı" dedi (URL-46).

DEVA Partisi Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı ve İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu, parti olarak iddialarla ilgili bakanlara soru önermeleri verdiklerini ancak cevap alamadıklarını kaydetti. Yeneroğlu bunun, 'Peker'in iddialarının odağında AKP'nin olmasından kaynaklandığını söyleyerek, "İddiaların odağında iktidar olduğu için önermeler reddediliyor" açıklamalarıyla dikkat çekti (URL-46).

Halkların Demokratik Partisi (HDP) de Peker'in iddialarının araştırılması için Araştırma Komisyonu kurulmasını talep etmiş, bu, AKP ve MHP'nin oylarıyla reddedilmişti (URL-46).

5. SUSURLUK, DEVLET, SİYASET VE MAFYA

Susurluk kazası veya Susurluk skandalı, 3 Kasım 1996'da Balıkesir-Bursa karayolunda Susurluk ilçesi Çatalceviz mevkiinde meydana gelen trafik kazası sonucu, devlet-polis-mafya ilişkilerinin ortaya çıkması ile patlak veren skandaldır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli skandallarındandır.

Kazanın ardından kamuoyu, "devlet, siyaset, mafya" üçgeninde yasa dışı ilişkilerin ortaya çıkartılmasını talep etti. "Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" ismi verilen sivil toplum eylemleriyle ve medyanın desteği ile üstü örtülen ilişkilerin ve faaliyetlerin açıklanması talep edildi.

DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak, İstanbul Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürü Hüseyin Kocadağ, Mehmet Özbay sahte kimlikli Abdullah Çatlı ile 1970 doğumlu Gonca Us, 1 Kasım 1996 günü akşam saatlerinde Kuşadası Onura Otel'e gelmişlerdir. Bucak'a ait 06 AC 600 plakalı Mercedes marka siyah renkli otomobille Hüseyin Kocadağ yönetiminde İstanbul'a gitmek üzere yola çıkan grup, 3 Kasım 1996 günü saat 19.25 sularında Susurluk ilçesi Çatalceviz mevkiinde benzin istasyonundan yola çıkan Hasan Gökçe yönetimindeki 20 RC 721 plakalı kamyonu çarparak trafik kazası yapmıştır. Bu kaza, basın literatürüne "Susurluk skandalı" veya "Susurluk kazası" olarak geçmiştir.

Kazada, Mercedes'i kullanan Hüseyin Kocadağ, üzerinde Mehmet Özbay kimliği bulunan Abdullah Çatlı ve Melahat Özbay sahte kimlikli Gonca Us ölmüş, DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak yaralı olarak kurtulmuştur. Olay sonrası DGM Sedat Edip Bucak hakkında soruşturma açmış ve hakkında 2 yıl hapis cezası istenmiştir (URL-47).

Birinci Susurluk Raporu üzerine Başbakan Mesut Yılmaz Başbakanlık Müsteşarı Kutlu Savaş'a yeni Susurluk Raporu hazırlattırıştır. Gelişmelerin ardından hazırlanan 1. Susurluk Raporu'nun olayı kapatmaya yönelik olmasının anlaşılması üzerine ülke çapında akşamları ışık kapatma olayları başlamıştır.

5.1. Susurluk Raporu Kritikleri

Susurluk olayıyla ilgili olarak MİT'e Susurluk Raporu hazırlanmış ve bu rapor gazetelere yansıtılmıştır. Bu raporda yanlış ve ilgisiz konular sıralanmış ve kamuoyu tarafından Susurluk olayının kapatılması için yazıldığı günün gazetelerinde konuşulmuştur. Raporda "Aynı yıl kurulan 54. Hükümet (Refah Partisi - Doğru Yol Partisi Koalisyonu) bünyesinde ise İçişleri Bakanlığı görevinde bulunmuş olup, 8 Kasım 1996 tarihinde görevinden istifa etmiştir." denerek Mehmet Ağar İçişleri Bakanı olarak

gösterilmiştir. Aydınlik Gazetesi'nde çıkartılan bir haber esas alınarak da hiç ilgisi olmayan kişilerin de rapora dahil edildiği, olayın kapatılmaya çalışıldığı eleştirisi de yapılmıştır.

Birinci Susurluk Raporu, MİT tarafından hazırlanmış ve doğruluğu üzerinde pek çok kuşular bulunan bir rapordur. En çok milliyetçi çizgideki Alparslan Türkeş'in Susurluk beyanati dahil pek çok siyasi kesimden raporun doğruluğunun şüpheli olduğu biçiminde tepkiler almıştır. Manipülasyon olduğu da beyan edilmiştir. İlk raporun doğruluğu üzerine kuşular olduğundan, Başbakan Mesut Yılmaz tarafından Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş'a verilen talimatla 2. Susurluk hazırlanmıştır (URL-47). TBMM tarafından görevlendirilen Mehmet Elkatmış başkanlığında CHP'den de Fikri Sağlar'ın katıldığı Susurluk Komisyonu da bir rapor hazırlamıştır.

6. ANALİZ

Organize suçların, siyasal, ekonomik, sosyal ve güvenlik sorunlara sebep olmaktadır. Ayrıca organize suçların toplum hayatına yönelik riskleri giderek artmakta ve suç örgütlerinin güçlü olduğu ülkelerde vatandaşların hak arama veya haksızlığa uğradığı durumlarda problemlerin çözülmesi için vatandaşlar bu suç örgütlerinden yardım talebinde bulunabilmektedir.

Devlet ve siyasiler tarafından gerekli tedbirler alınmadığında Organize suçlarda artış görülmektedir. Organize suç örgütleri, ülkelerin kendi sosyo-kültürel, ekonomik ve politik şartlarında ortaya çıkmakta ve gelişmektedir. Organize suç örgütleri tarihsel süreç içinde gelişip değişerek mafya, yolsuzluk, sınır aşan suçlar, yasadışı ekonomi, kayıt dışı ekonomi, kara para ve örgütlü suç terimleri gibi birçok farklı terimin ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Organize suçlarla bağlantılı olarak ortaya çıkan bu yeni kavramlarla, devletlerin mutlaka mücadele etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde bu suç örgütleri güçlenecek ve kendisini devlet yerine koyacaktır. Aksi takdirde Sedat Peker örneğinde görüldüğü gibi uluslararası arenada boy gösterecek, inanılmaz boyutlarda bir ekonomik güce ve nüfuza kavuşacak, yabancı istihbarat örgütlerinin kucağına düşecek veya sığındığı devlet tarafından ülkesine karşılık tehdit amaçlı kullanılacaktır. Organize suç örgütleriyle başa çıkmak ve birtakım yöntemleri geliştirebilmek için suç örgütlerinin boyutlarının ve özelliklerinin bilinmesiyle mümkün olur.

Dünyadaki küreselleşme ile birlikte ulusların ve toplumların karşılıklı ilişkilerin ve etkileşimlerinin artması, derinleşmesi, hızlanması, iletişim ve bilişim teknolojilerinin hayatımıza girmesiyle toplumsal ilişkiler ve olaylar alan olarak genişlemekte ve suç örgütlerinin etki gücü, bağlantıları, birbirleriyle yardımlaşması, birbirlerine destekleri neticesinde dünyanın herhangi bir yerinde olan bir olay diğer bir yerinde de hissedilmekte, organize suç örgütlerinin kapsama alanını genişletmekte ve gücünü artırmaktadır.

Örgütlü suçlar, hiyerarşik bir yapı üzerine örgütlenen, yasal ve yasal olmayan faaliyetlerle uğraşmak suretiyle itibar, kazanç ve güç elde etmeyi amaçlayan ancak siyasi desteğe de ihtiyaç duyan, aynı zamanda uluslararası boyutta işlenen suç faaliyetlerini de kolaylaştıran ideolojik olmayan oluşumlardır.

Organize suç örgütleri, ülkelerin sınırlarını aşarak kendilerini hukuk ve ceza düzenlemelerinden kurtaracak yeni ülkeler ve yandaşlar arayarak sınır tanımayan güçleri, birliktelikleri ve dayanışmaları ile uluslararası toplumu, ülkelerin güvenlik politikalarını, stratejilerini, katılımcı ve çoğulcu demokrasilerini, suç örgütleriyle mücadelelerini ve uluslararası ekonomiyi ciddi şekilde tehdit eden bir duruma gelmiştir. Küreselleşme ile birlikte örgütlü suç arasında bir etkileşim olmakta ve etkileşme neticesinde organize suç örgütleri bu durumdan faydalanmakta ve güçlenmektedir.

Yapılan birçok çalışmada küreselleşmenin örgütlü suçu ve suçluluğu etkilediği, örgütlü suçların küreselleşme süreci içerisinde olağanüstü bir şekilde gelişme kaydettiği, hukuk devletini tahrir ettikleri, demokrasilerin imkanlarını kötüye kullandıkları bununla birlikte yerleştikleri, konuşlandıkları ve faaliyet yürüttükleri ülkelerin siyasi yapısını, sosyal düzenini de olumsuz yönde etkileyerek yozlaştırdıkları ve yasaların, kurumların demokratikleşmesini engelledikleri anlaşılmıştır.

Örgütlü suçların böylesine etkin ve güçlü bir şekilde ortaya çıkması karşısında, ulus-devletler tek başlarına örgütlü suçlarla mücadele de yetersiz kalmakta ve devletlerin örgütlü suçlarla mücadele de uluslararası iş birliğine mutlaka gidilmesi gerekmektedir.

Organize suç örgütlerinin stabil bir yapıya sahip olmadıkları, değişen sosyo-ekonomik, siyasal, toplumsal koşullara göre kendini yenileyebildiği bir gerçektir. Bu sebeple, değişen koşullara bağlı olarak yeni bir örgütlenme modeli ve farklı faaliyet alanları ile güncellenen organize suçluluğa karşı etkin ve aktif bir şekilde mücadelenin sürdürülebilmesi için dönemsel bazda yeni mücadele stratejilerinin veya önleyici perspektiflerinin geliştirilmesine gereksinim vardır (Fırat, 2010: S.II).

Organize suç örgütlerince elde edilen haksız kazanç, birçok ülkenin ulusal gelirini geride bırakacak düzeydedir. Öte yandan organize suçlarla mücadele politikaları geliştirilirken, ülkenin toplumsal yapısı iyi analiz edilmeli; olası toplumsal tepkiler öngörülmalıdır. Buradan da anlaşılacağı üzere, genel itibarıyla eğitim seviyesi düşük, kolay kazanma amacıyla, suça meyilli, gelir seviyesi az, lüks düşkünlüğü fazla, işsiz, genç kesim organize suç örgütlerine katılmaktadır.

Bunun içindir ki, organize suç örgütleri ile mücadelenin en önemli aşaması toplumun bilinçlendirilmesi ve mücadeleye ortak edilmesi olmalıdır. Bu anlamda toplumda yükselen değerlerin tespit edilmesi ve mücadeleye çok yönlü katılımın sağlanması mantıklı ve çözüme yönelik bir yaklaşım olacaktır (KOSMDB 2005 Raporu, 2006: 79).

Organize suç örgütleri, özellikle değişik ülkelerde, başta yasama organı olmak üzere, devletin önemli kurumlarına kendi çıkarlarını koruyup kollayacak elemanlarını yerleştirmek suretiyle, devlet aygıtını ele geçirme eğilimi içerisine girmektedir (Fırat, 2015: 961)

Yayınladığı videolarla Türkiye'nin gündemine oturan Sedat Peker'le ilgili Metropoll araştırma bir anket çalışması gerçekleştirerek, vatandaşlara "Sedat Peker'in videolarını izlediniz mi" diye sordu.

18 ile 40 yaş arasındaki vatandaşların yüzde 23,3'ü "Evet tümünü izledim", yüzde 25,1'i "Evet bir kısmını izledim", yüzde 14,9'u "Hayır izlemedim ama haberdarım", yüzde 36,7'si "videolardan haberim yok" diye yanıt verdi.

41 yaş ve üstü vatandaşların yüzde 23,6'sı videoların hepsini izlediğini söylerken bir kısmını izleyenlerin oranı yüzde 25,1, 41 yaş üstündekilerin yüzde 37,4'ü ise videolardan haberlerinin olmadığını ifade etti.

Eğitim durumuna göre incelendiğinde Sedat Peker'in videolarını en çok takip eden Üniversite mezunu ve üstü kişiler oluşturuyor.

Lise mezunu vatandaşların yüzde 26'sı videoların tamamını izlediğini ifade ederken bu durum Ortaokul mezunu ve altı kişilerde yüzde 18'lere kadar düşüyor.

Ortaokul mezunu vatandaşların yüzde 49,2'si ve Lise mezunu vatandaşların yüzde 24,9'u videolardan haberinin olmadığını söyledi.

Metropoll araştırma kurucusu Özer Sencar anket sonuçlarıyla ilgili yaptığı değerlendirmede "Sedat Peker'in videolarını izleyenlerin yaş ve eğitim durumlarına göre dağılımı. İzlenme yaşa göre farklılık göstermiyor ancak eğitim seviyesine göre belirgin şekilde farklılaşıyor" ifadelerini kullandı (URL-48).

İzlenme oranlarına göre Sedat Peker'i en çok HDP'liler sonra Saadet Partililer sonra da CHP'liler izliyor. Peker'i en az izleyenler ise AKP ve MHP'liler olarak kayda geçiyor (URL-49).

7. SONUÇ

Amaçlarına ulaşabilmek için şantaj, korku, şiddet ve tehdit unsurlarını araç olarak kullanan organize suç örgütleri, ekonomik açıdan yeterli seviyeye ulaştıktan sonra suç örgütü lideri, iş insanı kimliğine bürünerek, ekonomik yönden kalkınmış, gelir seviyesi yüksek, saygın, kültürlü, dünyayı tanıyan, okumuş, diksiyonu düzgün, güzel giyimli, medyatik, sanat çevrelerince benimsenmiş, bakımlı birer birey izlenimi verdikleri bir gerçektir. Çeşitli hayır kurumlarına ve yardıma muhtaç olan insanlara bağış ve destekle buldukları, ihtiyacı olanların ihtiyacını gördükleri, birbirleriyle problemlili olan insanların arasını hakemlik yaparak aracı oldukları ve bu işten rant sağladıkları, siyasilere yakınlık kurarak belediye ve milletvekili seçimlerinde kendilerine sponsor oldukları, maddi destek sağladıkları ve seçtiği belediye başkanları ve milletvekilleri üzerinden kendilerinin devletle olan işlerinde yasama, yargı ve yürütme birimlerinde bu seçtikleri siyasiler üzerinde nüfuz kurmaya çalıştıkları ve bunlar üzerinde rant sağladıkları, dokunulmazlık zırhına büründükleri, kendileri ve çete üyelerine yönelik haklarındaki telefon dinlemeleri ve soruşturmaları önceden haber alarak kendilerini sağlama aldıkları, yardımsever, iyiliksever, iş gören vatandaş görünümü çizen organize suç örgütleri değişen kültürel temelleri kendilerine referans aldıkları ve bu yönde davranış sergiledikleri bu sergilediği davranışları kendi liderliği ve suç örgütü üyelerini korumak, kollamak için kullandığı görülmektedir.

Sonuç olarak organize suç örgütleri günümüzdeki değişmelere bağlı olarak çok farklı şekillere, çok farklı yapılanmalara büründükleri ve örgütlülüğünü bulunduğu ülkelerin, demografik, siyasal, az gelişmişlik, demokratik, kültürel, sosyolojik, teknolojik ve ekonomik durumlarına göre çağa uygun bir şekilde yeniden düzenledikleri görülmektedir.

KAYNAKÇA

- AYDIN, A. (2006). *Türkiye’de Organize Suçlar İçerisinde Narkotik Suçların Yeri ve Önemi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- BALTACI, O. Y. (2004). *Küreselleşme ve Örgütlü Suçlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi A.B.D., Kırıkkale.
- BEŞE, E. (2001). Organize Suçların Kriminolojik Temelleri. *Polis Bilimler Dergisi*, 3(1-2), 23-38.
- CANPOLAT, H. (1995). Uluslararası Organize Suçlar, Yerel Suçluluk Mafya ve Yolsuzluk Kavramları Üzerine Bir İnceleme. *Polis Dergisi*, 3, 57- 72.
- ERDEM, M. R. (2001). *Ceza Muhakemesinde Organize Suçlulukla Mücadelede Gizli Soruşturma Tedbirleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- ERSOY, Ö. (2005). *Organize Suç Olgusu ve Ulusal Mücadele Konsepti*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Ankara.
- FIRAT, M. (2010). *Değişim Sürecinde Türkiye’de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ.
- FIRAT, M. (2015). Değişim Sürecinde Türkiye’de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 960-961.
- GELERİ, A. (2003). *Organize Suçların Ortaya Çıkışı ve Gelişimi: İtalyan-Amerikan Mafyası Üzerine Bir Çalışma*. Organize Suçlarla Mücadele ve Polis, Editörler: Aytekin GELERİ ve Hasan Hüseyin ÇEVİK, Ankara: Seçkin Yayınları.
- KAYHAN, M. (2003). *Örgütlü Suçlar: Sosyolojik Analiz*. ED: Tülin İçli ve Fatih Karaosmanoğlu, Uluslararası Politik ve İç Güvenlik, Ankara: Nobel Yayınları.
- KAÇAKÇILIK ve ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI [KOMDB] (2002). *2002 Raporu*, Ankara: EGMKOMDB Yayınları.
- KAÇAKÇILIK ve ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI [KOMDB] (2005). *2005 Raporu*, Ankara: EGMKOMDB Yayınları
- KAÇAKÇILIK ve ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI [KOMDB] (2008). *2008 Raporu*, Ankara: EGMKOMDB Yayınları.
- SOUTHWELL, D. (2009). *Organize Suç Tarihi*, (çev: Beril Köseoğlu), İstanbul: Kırmızı Kredi Yayınevi.
- WOODİWİSS, M. & PEARCE, F. (1993). *“Crime’s Global Reach*, Frank Pearce ve Michael Woodiwiss, (Ed.), Global Crime Connections, Dynamics and Control, London: The Macmillan Press, s. 9-10(<http://www.yorku.ca/nathanson/bibliography/specialtopics.htm>. E.T.03.02.2010).
- ZIEGLER, J. (1998). *Suçun Derebeyleri, Demokrasilere Karşı Yeni Mafyalar*, Çev. Ali Cevat Akkoyunlu, İstanbul: Doğan Kitap.
- URL-50 <https://www.sozcu.com.tr> › Gündem Erişim Tarihi: 6 Temmuz 2021
- URL-49 <https://www.dw.com> › sencar-peker-videolarından-akp-Erişim tarihi: 03.06.2021
- URL-48 <https://m.haberfedai.com> › haber › etiketler › akp Erişim Tarihi:10.06.2021
- URL-47 "Alparslan Türkeş "Susurluk Kazası Suikast Olabilir."" . Youtube.com. 3 Aralık 2018 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 24 Kasım 2018, 8 Aralık 2015 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi. "Alparslan Türkeş "Susurluk Kazası Suikast Olabilir."" . Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi. 8 Aralık 2008 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 24 Kasım 2018.
- URL-46 Sedat Peker'in iddiaları neden soruşturulmuyor? Türkiye ...<https://www.dw.com> › sedat-pekerin-iddiaları-neden Batu Bozkürk Deutsche Welle Türkçe, Erişim Tarihi: 27.10.2020
- URL-45 "Peker soruşturmasının ayrıntıları: Dosya 17 Nisan 2021 tarihinde savcılığa intikal ettirildi". Independent Türkçe. 30 Mayıs 2021. 2 Haziran 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 31 Mayıs 2021.

- URL-44 "Sedat Peker'e yakalama kararı!". www.bildirio.com. 27 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Haziran 2021.
- URL-43 "Devlet Bahçeli'den 'mafya' göndermeli 'Sedat Peker' açıklaması". Milli Gazete. 11 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2021.
- URL-42 "Soylu'nun Twitter açıklaması". 11 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi.
- URL-41 "meral akşener açıklaması". 9 Mayıs 2021 .https://www.zanka.com.tr > meral-aksenerden-sedat-pek
- URL-40 https://www.diken.com.tr > soylu-kilicdaroglunu-siyaset, Soylu, Kılıçdaroğlu'nu 'siyaset mafyası' ilan etti - "kılıçdaroğlu açıklaması". 9 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi.
- URL-39 https://www.sondakika.com/haber/haber-dubai-de-oldugunu-aciklayan-sedat-peker-den-yeni-14121036-yorumlari/
- URL-38 https://www.yeniakit.com.tr > haber > feridun-oncel-tut.Erişim Tarihi:14 Haziran 2021
- URL-37 https://www.zanka.com.tr/17602/sedat-pekerin-avukatindan-aciklama-bir-bucuk-yildan-beriyurt-disinda
- URL-36 https://www.sozcu.com.tr/2021/gundem/istanbulda-sedat-peker-ve-suc-orgutune-es-zamanli-operasyon-6362466/
- URL-35 "2 Mayıs 2021 videosu". 6 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi
- URL-34 "Sedat Peker, Berat Albayrak'ın abisine seslendi: Ben devletin karakolunda milletvekilinin kemiklerini kırdırdım". birgun.net. 9 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 12 Mayıs 2021.
- URL-33 "Criminal from Turkey arrested and expelled from the country, previously he met with businessmen and politicians". Telma TV. Erişim tarihi: 19 Ocak 2021. (Macedonian
- URL-32 "Bakan Soylu'dan Hadi ve Süleyman Özışık açıklaması". www.trthaber.com. 2 Haziran 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 31 Mayıs 2021.
- URL-31 "Peker soruşturmasının ayrıntıları: Dosya 17 Nisan 2021 tarihinde savcılığa intikal ettirildi". Independent Türkçe. 30 Mayıs 2021. 2 Haziran 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 31 Mayıs 2021.
- URL-30 "Mafya operasyonları ve Sedat Peker dosyası". T24. 19 Nisan 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 10 Mayıs 2021.
- URL-30 "Mafya operasyonları ve Sedat Peker dosyası". T24. 19 Nisan 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 10 Mayıs 2021.
- URL-29 "Sedat Peker kimdir?". BBC News Türkçe. Erişim tarihi: 10 Mayıs 2021.
- URL-28 "tahliye". 26 Haziran 2018 tarihinde kaynağından arşivlendi
- URL-27 Sedat Peker Videoları- YouTube" (Almanca).
- URL-26 Muhalefetten Sedat Peker çağrısı: 'Savcılar harekete geçsin', Radikal, 13 Ocak 2016. 46. ^ Akademisyenleri tehdit eden Sedat Peker'e tepki, BBC Türkçe, 13 Ocak 2016
- URL-25 "LOCAL - Notorious criminal threatens academics calling for peace in Turkey's southeast". Erişim tarihi: 30 Mart 2016.
- URL-23 "İşte Ergenekon kararları". Milliyet. 5 Ağustos 2013. 13 Kasım 2013 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017
- URL-24 "Sedat Peker'e 1 yıl 3 ay daha hapis cezası". HaberTürk. 31 Ekim 2011. 30 Temmuz 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017. 19. ^ "Peker'e bir hapis cezası daha". kuzeyespres. 7 Kasım 2007. 5 Kasım 2011 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 7 Kasım 2011.
- URL-22 https://www.milliyet.com.tr/gundem/peker-cagirdi-unluler-kostu-246536

- URL-21 "Sedat Peker adını değiştirdi". www.cumhuriyet.com.tr. 13 Nisan 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 5 Haziran 2021. "Sedat Peker Sisler Bulvarı Programı Part 1" (12 Haziran 2002). YouTube üzerinde 24 Temmuz 2013'te yayınlandı. Erişim tarihi: 25 Mayıs 2021.
- URL-20 "Mafya operasyonları ve Sedat Peker dosyası". T24. 19 Nisan 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 10 Mayıs 2021.
- URL-19 "Sedat Peker çıktı!". Sözcü. 10 Mart 2014. 30 Temmuz 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017.
- URL-18 "Sedat Peker'e 14 yıl". Sabah. 31 Ocak 2007. 5 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 20 şubat 2010.
- URL-17 "DGM'den Sedat Peker'e de görevsizlik". Hürriyet. 28 Aralık 2001. 2 Ağustos 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017. 11.^ "Savci Peker'in tahliyesini istedi". 7 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 1 Mayıs 2015.
- URL-16 Labrousse, Alain; Laniel, Laurent; Block, Alan (2002). The World Geopolitics of Drugs. Kluwer Academic Publishers. s. 163.
- URL-15 "Sedat Peker hakkında yakalama kararı çıkarıldı". BBC News Türkçe. Erişim tarihi: 28 Mayıs 2021. 54. ^ "Son dakika... Sedat Peker hakkında yakalama kararı çıkarıldı". Milliyet. 27 Mayıs 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 28 Mayıs 2021.
- URL-14 "Sedat Peker adını değiştirdi". www.cumhuriyet.com.tr. 13 Nisan 2021 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 28 Mayıs 2021.
- URL-13 "Sedat Peker'e 14 yıl". Sabah. 31 Ocak 2007. 5 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 20 şubat 2010
- URL-12 "Sedat Peker Kırmızı Işık Programı Part 1" (29 Mayıs 2002). YouTube üzerinde 23 Temmuz 2013'te yayınlandı. Erişim tarihi: 25 Mayıs 2021.
- URL-11 " Haber7.com,Erişim Tarihi. 27.10.2020
- URL-10 Türkiye Gençlik Ödülleri Kazanan, https://tr.wikipedia.org/wiki/Sedat_Peker Erişim Tarihi 2.04.2016
- URL-9 Sedat Peker'e Unvan Ödülü t24 50. <http://www.dhatv.tv/gundem/sedat-peker-kimdir-sedat-peker-turkluk-hakani-oldu-hakan-nedir-sedat-peker-hakan-mi-h2522.html> 30 Mart 2016 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi. DHA
- URL-8 "En hayırsever iş adamı ödülü Peker'e verildi!". Milliyet. 10 Mart 2015. 19 Ağustos 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017.
- URL-7 "Peker: Devlet arsamı 20 milyon dolara aldı". Milliyet. Erişim tarihi: 8 Mayıs 2021
- URL-6 <https://www.youtube.com/watch?v=C85towi7iUc>.
- URL-5 Peker'in yardımlarıyla ilgili kaynaklar: <http://www.mansetkocaeli.com/haber-Sedat-Peker-engellilere-20-bin-lira-bagis-yapti>, <http://www.karadenizgazete.com.tr/magazin/peker-cocuklari-unutmadi/>, <http://www.milliyet.com.tr/sedat-peker-turkmen-dagi-ndaki-gundem->
- URL-4 "İzmir'de Sedat Peker izdihamı". Milliyet. 4 Nisan 2015. 19 Ağustos 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017.
- URL-3 "En hayırsever iş adamı ödülü Peker'e verildi!". 10 Mart 2015. 19 Ağustos 2017 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017.
- URL-2 "Peker çocukları unutmadı". Karadeniz Gazetesi. 21 Ocak 2015. 3 Nisan 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 30 Temmuz 2017.
- URL-1 <https://www.youtube.com/watch?v=C85towi7iUc> , Sedat Peker-Biyografi, Erişim Tarihi: 27.10.2020